

Tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämisen valtionavustus, hankeavustus 2022 - Hankekortti

Hankekortin tiedot julkaistaan valtionavustusten verkkosivuilla.

Nollavisio – Ennaltaehkäisevää liikenneturvallisuustyötä Limingassa

Vastuutaho, yhteyshenkilö	Limingan kunta Kaisa Salmu, kaisa.salmu@liminka.fi , puh. Laura Kelhä, laura.kelha@liminka.fi , puh. 050 309 3868	
Osallistujat	Limingan kunta (elinvoimapalvelut, liikuntapalvelut, sivistyspalvelut, nuorisopalvelut), Limingan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä, Limingan nuorisovaltuusto, Limingan koulujen oppilaskunnat	
Aikataulu	1.3.2023	31.10.2023
Hankkeen tavoite ja sisältö, kohderyhmä	<p>NOLLAVISIO -hankkeen tavoitteena on parantaa Lakeuden nuorten liikenneturvallisuutta ja vähentää liikenteessä tapahtuneita kuolemia tai vakavia loukkaantumisia. Samoin halutaan parantaa nuorten tietoja liikenneturvallisuuteen liittyen: esimerkkinä pyöräilyn ja potkulautailun liikennesäännöt. Hanke jakautuu seuraaviin työpaketteihin/päätavoitteisiin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nuorten kokemat vaaranpaikat -selvitys kehittämisen pohjalle (kevät 2023) 2. Vuosittaisen Nollavisio-tapahtumakonseptin luominen (koko hankeaika, tapahtuma Liikkujan viikolla syyskuussa) 3. Nollavisio-viestintäkampanja nuorille (koko hankeaika, mutta erityisesti 8-10/2023) 4. Nollavisio-tietopankin rakentaminen tiedon välittämiseksi <p>Hankkeen kohderyhmänä ovat liminkalaiset tai Limingassa opiskelevat yläkoululaiset ja toisen asteen oppilaat.</p>	
Ennakoitu tulos	<p>Hankkeella tavoitellaan erityisesti nuorten liikenneturvallisuuden parantamista tiedon välityksen ja liikenneosaamisen lisäämisellä.</p> <p>Hankkeesta syntyy Nollavisio-tapahtumakonsepti (sis. tapahtuman käsikirja), jonka perusteella tapahtuma voidaan jatkossa järjestää vuosittain. Tapahtumakonsepti suunniteltiin ja muine materiaaleineen tehdään julkiseksi, jotta myös muut toimijat voivat halutessaan järjestää tapahtuman samoilla spekseillä. Nollavisio voisikin tulevaisuudessa kasvaa seudulliseksi tai jopa suuremmaksi tapahtumakonseptiksi.</p>	

	Hankkeen tavoitteena on tavoittaa kaikki vuosiluokat Limingan kouluissa (yläkoulu ja lukio) sekä tehdä yhteistyötä Limingassa sijaitsevien toisen asteen oppilaitosten kanssa, jotta myös näiden oppilaitosten oppilaat tavoitettaisiin mahdollisimman laajasti.
Lisätietoja hankkeesta	https://www.liminka.fi/tyo-ja-yrittaminen/kehittamishankkeet/

Hankkeen päättyessä täydennetään:

Tulokset	<p>Hankkeessa toteutettiin tavoitteiden mukaisesti nuorten kokemat vaaranpaikat -kysely yhteistyössä koulujen kanssa. Kysely laadittiin siten, että kysely sisälsi sekä avoimia ja monivalintaisia kysymyksiä, mutta myös mahdollisuuden kiinnittää karttapohjaan erilaisia kokemuksia nuorten näkökulmasta. Kyselyrunkoa on mahdollista hyödyntää myös jatkossa.</p> <p>Kysely toteutettiin 8.5.–18.8.2023 välisenä aikana ja siihen vastasivat yläkoululaiset sekä lukiolaiset osana koulupäivää. Kyselyyn vastasi yhteensä 528 oppilasta. Vastanneista 80 prosenttia oli alle 16-vuotiaita. Kyselyaineisto on erityinen, koska se kuvaa erinomaisesti paitsi nuorten näkökulmaa, mutta myös muun kuin autoilijan näkökulmaa. Yleisesti liikennekyselyihin vastaavat aikuiset, jotka katsovat liikennettä ja muita kulkijoita ja kulkumuotoja erityisesti autoilijan näkökulmasta. Nyt esimerkiksi ilmoitetut näkemäesteet olivat pyöräilijän tai kävelijän, ei autoilijan näkökulmasta.</p> <p>Selviä nuorten kokemia vaaranpaikkoja löytyi ympäri kuntaa, esim. Tupoksessa Oikotie ja Lintulammentie ja kirkonkylällä Lakeustalon seutu, Lumijoentie ja Tupoksentie. Yleisimmin vaaranpaikat olivat risteysalueita, näkemäpuutteita, korkeita ajonopeuksia, puuttuvaa valaistusta ja niin edelleen. Nuoret saivat merkitä kartalle myös kehittämiskohteita. Tarkemmat tulokset löytyvät Nollavisio-hankkeelle tehdyiltä sivulta: https://www.liminka.fi/asuminen-ja-rakentaminen/liikenneturvallisuus/nollavisio-tapahtuma/</p> <p>Nuorten liikenneturvallisuuskyselyn tulosten ja havaintojen innoittamana (esim. kypärän käytön puute) hanke päätti järjestää koulujen aloituksen yhteyteen (10.8. ja 11.8.) ensimmäistä kertaa Limingassa suojatievahti-kampanjan. Vahtien tarkoitus ei ollut pysäyttää liikennettä, vaan olla koulujen läheisyydessä ohjaamassa ja opastamassa lapsia turvallisessa tien ylityksessä. Haastoimme mukaan paikallisia yhdistyksiä, yrityksiä, valtuutettuja ja muita vapaaehtoisia. Saimme mukaan 30 vahtia. Vahtivuoro kesti noin 45 minuuttia koulun alun yhteydessä. Tempauksemme sai mukavasti paikallismediasta huomiota. Suojatievahtitoiminta oli konkreettista hyvän mielen toimintaa, mutta samalla se havahdutti huomaamaan miten huolettomasti osa koululaisista ja opiskelijoista liikkuu koulutiellä. Kypärät puuttuivat monilta, oli vaarallisia tilanteita tienylityksissä, puhelimen käyttöä liikenteessä ja</p>
-----------------	---

niin edelleen. Pyysimme palautetta havainnoista 11.8 jälkeen suojatievahdeilta sähköisellä kyselyllä ja myös vahdit olivat huolissaan nuorten käyttäytymisestä liikenteessä

Pyrimme siihen, että suojatievahtitoiminta jatkuu myös tulevana vuotena. Se nähtiin tärkeänä eri toimijoiden näkökulmasta ja sai kuntalaisilta paljon hyvää palautetta. Resursoinnin osalta toiminta on mahdollista tehdä kunnan toimintana myös jatkossa.

Suojatiekampanjasta myös kunnan verkkosivuilla: <https://www.liminka.fi/suojatievahdit-kiinnittavat-huomiota-koululaisten-liikenneturvaan/> (josta myös jaot jokaiseen kunnan somekanavaan).

Samasta myös paikallismediassa: <https://www.rantalakeus.fi/limingassa-etsitaan-vapaaehtoisia-suojaamaan-ensim/5593001> ja <https://www.rantalakeus.fi/limingassa-koulutieta-turvaa-29-suojatievahtia-muk/5733346>

Hankkeen tärkein ja suurin kokonaisuus oli **Nollavisio-tapahtumakonsepti luominen vuosittaiselle nuorten liikenneturvallisuuksitapahtumalle**. Tapahtuma järjestettiin Limingassa osana Euroopan liikkujanviikkoa torstaina 21.9.2023 Limingan kirkonkylällä Krankka Areenalla. Tapahtuma järjestettiin osana koulupäivää ja päivän aikana tapahtumassa vieraili noin 800 yläkoululaista tai toisen asteen oppilasta. Oppilaat tulivat tapahtumaan opettajajohtoisesti, luokka-asteet vuorotellen.

Tapahtuman suunnittelussa kysyttiin ideoita nuorilta itseltään. Nuorten ideoita olivat esimerkiksi erilaiset suoritettavat radat ja puhelimen käyttö liikenteessä. Lisäksi Limingan nuorisopalvelut laativat kyselyitä nuorisopalveluiden Instagramissa, jossa kysyttiin muun muassa nuorten toiveita sopivasta tubettajasta tai influenssereista. Saimmekin noin kymmenkunta sopivaa ehdotusta nuorilta.

Nollavisio-tapahtuma suunniteltiin toiminnalliseksi tapahtumaksi, jossa nuoret saivat kierrellä pienissä ryhmissä erilaisia toimintapisteitä/rasteja. Nuorille suunniteltiin ja painatettiin rastien kiertämistä varten tapahtumapassi, johon he keräsivät leimoja vierailemiltaan paikoilta. Viidellä rastilla pystyi osallistumaan arvontaan, jossa pääpalkintona oli 100 € lahjakortti paikalliseen autokouluun. Näin halusimme kannustaa ja samalla myös "pakottaa" nuoria kiertelemään pisteitä. Lisäksi arvoimme muun muassa kaksi pyöräilykypärää, pyörän punaisia takavalvoja ja paikallinen OP lahjoitti kolme tuotekassia.

Tapahtumassa oli toiminnallisia pisteitä noin 20. Kunnan vetämiä pisteitä näistä oli noin puolet. Ulkopuolisia pisteen pitäjiä oli Liikenneturvan matkustajataitopiste, paikallisen autokoulun piste (kännilasit ja tarkkuus) sekä esillä oli moottoripyörä ja skootteri. Paikallinen 4H-yhdistys piti nuorille "kaaospeliä" jossa nuoret oppivat paitsi liikennesääntöjä, mutta myös syy-seuraussuhteita liikenteessä. Tyrnävän SPR piti tilaisuudessa pistettä onnettomuuspaikkakäyttäytymisestä sekä elvytyksestä. Oulun Scoottajat olivat kahden nuoren ohjaajan voimin opettamassa scoottauksen turvallista harrastamista. Lisäksi ostimme paikallisen ohjelmapalveluyrityksen pitämään nuorille jalkapallodartsia, jotta tapahtumassa pysyi mukava ja virikkeellinen ilmapiiri. Nuoret kävivätkin testailemassa tarkkuuttaan jonottaessaan muihin pisteisiin. Ulkopuolisten pisteiden pitäjien pisteet olivat todella suosittuja.

Kunnan pisteet käsittivät muun muassa pyörän korjauspisteen, nuorten kokemat vaaranpaikat kartan, heijastinpisteen, jossa nuoret saivat askarrella itselleen heijastimia sekä tehdä heijastinaiheisia tehtäviä. Kunnan kännilasit ja havainnointikyky -pisteessä nuoret pääsivät radalle kokeilemaan humalatilän vaikutusta havainnointikykyyn sekä etenkin jos koktailiin lisätään vielä puhelimen käyttö. Piste oli yksi tapahtuman suosituimmista ja siihen oli jatkuvasti jonoa. Lasit ostettiin kunnalle hankkeesta ja tulevat olemaan jatkuvassa käytössä ehkäisevässä päihdetyössä sekä liikennekasvatuksessa. Lisäksi kunta piti kahta erilaista liikennemerkki- ja sääntövisaa sekä maastopyöräilypistettä. Kunta tarjosi pientä purtavaa esittelypisteitä pitävälle aikuisille päivän aikana, sillä erilliselle lounaalle ei ollut aikaa (pääkirjalla Urjalan makeistukku sekä Kokkolan Halpa-Halli).

Nollavisioille rakennettiin oma visuaalinen ilme, jota käytettiin kaikessa hankkeen viestinnässä. Myös tapahtumamanuaali on rakennettu hyödyntäen samaa visuaalista ilmettä. Visuaalisen ilmeen suunnittelivat meille kaksi graafisen suunnittelun harjoittelijaa, jotka työskentelivät hankkeen aikana Limingassa. Graafista ilmettä hyödynnetään myös jatkossa.

Tapahtuma onnistui kaikinensa hyvin ja saimme positiivista palautetta sekä tapahtumassa esittelijöinä olleilta, että vierailijoilta. Myös opettajat ja koulujen rehtorit olivat tyytyväisiä tapahtuman antiin. Tulevien Nollavisio-tapahtumien osalta teimme hankeaikana muutamia tulevia vuosia edistäviä hankintoja kuten painatimme nyt testatut julistepohjat aidoiksi julisteiksi (nyt olivat tulostettu tavalliselle paperille) ja tilasimme kaksi kuusiokoloavainsarjaa sekä kaksi pyörien huoltoon soveltuvaa työkalupakkia.

Nollavisio-tapahtumasta on suunniteltu vuosittainen tapahtuma ja tarkoituksena on järjestää samainen tapahtuma myös syksyllä 2024.

Nollavisio-tapahtumaa edeltäen ja sen ympärille rakennettiin viestintäkampanjoita, joissa levitettiin tietoa nuorten liikenneturvallisuudesta ja liikennekäyttäytymisestä. Viestintäkampanja käynnistettiin ennen tapahtumaa ja tapahtuma toimi koko kampanjan huipentumana.

Hankkeen viestinnällinen sisältö keskittyi paljon syksylle: koulujen aloitukseen, liikenneturvallisuusviikolle syyskuussa sekä Liikkujan viikolle syyskuussa. Kunnan verkkosivuille on tuotettu hankkeen aikana yhteensä 13 erilaista liikenneturvallisuusaiheista tekstiä. Lisäksi hankkeen läpimenoista on viestitty myönteisen hankerahoituspäätöksen saavuttua: https://www.liminka.fi/?sfid=7368&sf_s=nollavisio

Viestinnällisesti hanke onnistui hyvin. Nollavisio-hankkeen kehittämistoimenpiteet noteerattiin myös KT:n Tärkeissä Töissä -gaalassa 4.12.2023 Helsingissä, kun Limingan elinkeinopalvelut palkittiin aktiivisesta ja monipuolisesta kehittämisestä. Elinkeinopalveluista tulleista palkituista ideoista lähes puolet (4 kpl) olivat tulleet Nollavisio-tapahtumasta: <https://tarkeissatoissa.fi/tekstihaku/nollavisio>

Viestintää tapahtumasta tehtiin koulujen kanssa yhteistyössä ja perheille lähti tapahtumasta tietoa Wilma-viesteinä. Lisäksi hanketta on käyty esittelemässä syyskuussa 2023 Limingan liikenneturvallisuustyöryhmässä.

	<p>Hankkeessa kerätyn tiedon ja kokemuksen pohjalta laadittiin Nollavisio-tietopankki, johon on kerätty Poliisilta ja muilta tahoilta saatu tieto sekä liikenneturvallisuutta lisäävää ohjeistusta ja kampanjamateriaalia.</p> <p>Tietopankkiin on tuotu Nollavisio-tapahtumakonsepti yksityiskohtineen nähtäville, jotta myös muut kunnat ja toimijat voivat järjestää tilaisuuden samalla tavalla. Tietopankki on vapaasti toisen asteen oppilaitosten ja muiden kuntien hyödynnettävissä. Tavoitteena on ollut, että Nollavisio-tapahtumakonsepti leviäisi naapurikuntiin ja siitä tulisi mahdollisesti seudullinen/alueellinen tapahtuma kuntien yhteistyönä. Saimme Nollavisio-tapahtumasta heti tapahtuman jälkeen yhteydenottoja toisten kuntien nuorisopalveluista.</p> <p>Tietopankki löytyy täältä: https://www.liminka.fi/asuminen-ja-rakentaminen/liikenneturvallisuus/nollavisio-tapahtuma/</p>
<p>Miten tavoitteet toteutuivat?</p>	<p>Hankkeen tavoitteet toteutettiin hankesuunnitelman mukaisesti.</p>
<p>Arvio hankkeen vaikutuksista liikenneturvallisuu-delle</p>	<p>Hanke on onnistunut pitämään liikenneturvallisuusteemaa esillä koko hankeajan.</p> <p>Liikenneturvallisuustyöryhmä mainitsi syyskuussa 2023, kun hanke kävi kokouksessa esittäytymässä, että hanke on tehnyt merkittävää ja mielenkiintoista kehittämistä nuorten liikenneturvallisuuden eteen. Olemme luoneet uuden tapahtumakonseptin ja kokeilleet muutamia uudenlaisia toimintamalleja kuntalaisten osallistamiseen liikenneturvallisuustyöhön. Lisäksi olemme tuottaneet laajasti erilaista viestinnällistä sisältöä. Hanke on hyvin tunnettu Limingassa.</p> <p>Tapahtumalla onnistuttiin saavuttamaan noin 800 liminkalaista nuorta yhden päivän aikana. Lisäksi nettiartikkelit kunnan sivuilla sekä paikallismediassa ovat tavoittaneet kuntalaisia kiitettävästi.</p>
<p>Mitä opittiin? Mitä kannattaisi tehdä toisin?</p>	<p>Nuorten kokemat vaaranpaikat -kysely avasi mielenkiintoisella tavalla nuorten kokemuksia liikenteestä. Yleisesti ottaen liikenteeseen liittyvät kyselyt kohdistetaan aikuisille ja vastaukset esim. näkemäpuutteista ovat autoilijan näkökulmia. Nyt saatu aineisto oli laadukas ja avarsi myös näkökulmaa tästä suunnasta.</p> <p>Nollavisio-tapahtuman osalta on todettava, että luokka-asteet 7–9 ja toinen aste on kohderyhmänä liian iso vuosittaiselle tapahtumalle Limingassa. Seiskaluokkalainen kävisi tapahtuman läpi 6 kertaa, peräkkäisinä vuosina, jos jatkaisi lukioon Liminkaan. Jatkossa tapahtuma voisikin olla hyvä järjestää esim. 8-luokkalaisille ja lukion/ammattikoulun toiselle vuosikurssille. Tällöin sisältöä voidaan räätälöidä paremmin myös kohderyhmälle. Yhtenä vaihtoehtona mietittiin myös alakoulusta 4-luokkalaisia, jolloin rytmitystä saataisiin myös alakoululle teeman osalta. Itse tapahtumassa nuoria tulee ohjata tarkemmin – nyt oli havaittavissa jonkun verran ongelmallista käyttäytymistä ja ilkivaltaa, kuten sotkemista. Tämä työllisti harmittavasti niitä vähäisiä työntekijöitä, joita tapahtumaan oltiin saatu resursoitua.</p>